

Motion

1976/77: 1615

av herrar Hagel och Lövenborg
med anledning av propositionen 1976/77:144 om höjning av mervärdeskatten, m. m.

Regeringen föreslår i propositionen 1976/77:144 att mervärdeskatten höjs från 15 % till 17,1 %. Vidare föreslås att en investeringsavgift av 15 % införs på vissa s. k. oprioriterade byggnadsarbeten som påbörjas under tiden 15 maj 1977-30 juni 1978.

Den förordade höjningen av skattesatsen till 17,1 % motsvarar ett pålägg om 20,63 %, beräknat på priset före skatt. Det är följaktligen denna procentsats som är intressant för konsumenten.

Arbetarpartiet kommunisterna säger nej till propositionens förslag därför att dessa uteslutande måste betraktas som den borgerliga regeringens metod att övervältra den kapitalistiska krisens verkningar på den arbetande befolkningen. Momsen är en typisk klasskatt, vars verkningar hårdast drabbar låginkomsttagarna, barnfamiljerna, pensionärerna m. fl. Vårt krav är att den snarast avskaffas och att ett nytt och mera demokratiskt skattesystem läggs fram.

Regeringen har, som ett dåligt camouflage för sin antidemokratiska politik, förordat ett "allmänt prisstopp" under tiden 6 april-31 maj. Det innebär ingenting annat än att de kapitalägande ges en andhämtningspaus och tid för att planera nya prishöjningar över hela linjen. Erfarenheterna från tidigare åtgärder av liknande slag ger vid handen att penningstarka grupper utnyttjar tiden till hamstring, vilket f. ö. redan skett. Det enda rätta är att förlänga prisstoppet till att gälla under kommande avtalsperiod och omfatta alla nödvändighetsvaror.

Sker inte detta kommer prishöjningar att snabbt äta upp lönekampens resultat, och rättmätiga reallöneförbättringar kommer att ersättas av reallönesänkning. Kommunisterna är också kritiskt inställda till förslaget om investeringsavgift för vissa byggnadsarbeten. Att byggandet av bensinstationer, bank- och kontorspalats, parkeringshus m. m. bör hållas tillbaka är också vår åsikt, men i förslaget inräknas exempelvis sporthallar, idrottsanläggningar och samlingslokaler som icke är avsedda för kyrkliga ändamål. Det betyder att också nödvändiga och önskvärda byggnationer ställs på framtiden eller att bl. a. kommunerna drabbas av stora kostnadsfördyringar. Den andra effekten är att redan planerade åtgärder mot den regionala byggarbetslösheten icke kan sättas i verket. Förslaget om investeringsavgift borde alltså icke innefatta samlingslokaler, byggandet av sporthallar och idrotts-

anläggningar. Arbetarpartiet kommunisterna säger alltså nej till förslaget om investeringsavgift för vissa byggnadsarbeten i dess nuvarande utformning. Nytt lagförslag bör utarbetas.

Monopolens vinstmarginaler ökar

Den svenska ekonomins koncentrationsgrad är nu i topp internationellt sett. Under 1950- och 1960-talen har hälften av alla småföretag blivit uppköpta. I dag svarar de svenska monopolen för 90 % av Sveriges export, deras vinstmarginaler har ökat och löntagarnas andel av produktionsvärdet minskat.

Den svenska statsapparats åtgärder har byggt på en stabiliseringspolitik och internationellt sett unika subventioner till storföretagen. Under 1960-talet har de stora subventionerna utvecklats, vilket till stor del kommit storkapitalet till godo och varit en bidragande faktor till den snabba koncentrationen inom den svenska industrin. Subventionerna under budgetåret 1973/74 till de svenska monopolen har uppskattats till 1,5 miljarder kronor, varav 0,6 miljarder i rena bidrag.

Under 1970-talet har industrisysselsättningen minskat successivt, medan antalet anställda i svenska företag i utlandet ökat snabbt. Som ett belysande exempel på detta kan nämnas några svenska exportmonopols sysselsättning utomlands:

1973 hade SKF 79 % av antalet anställda i utlandet, LM Ericsson 62 %, STAB 76 %, ATLAS Copco 70 % och Electrolux 57 %. Belysande är att alla dessa monopolföretag ingår i finansfamiljen Wallenbergs imperium.

Dessa tendenser har fortsatt och t. o. m. accelererat under 1970-talet. Detta visas bl. a. i ökningen av svenska direktinvesteringar utomlands. Genom fördjupandet av de kapitalistiska ekonomiska kriserna och en ökning av internationella kapitalrörelser får kampen för sysselsättningen en ny karaktär. Denna kamp blir en allt viktigare del i den antimonopolistiska kampen i Sverige.

I den svenska politiska debatten har diskussionen, i synnerhet det senaste året, berört strukturkriserna inom den svenska industrin. De branscher det gällt är järn- och stålbranschen, varvs-, teko- och glasindustrin. Enbart inom specialstålsindustrin och varvsindustrin har utredningar varslat om 12 000 minskade arbetstillfällen.

För varven innehär det 6 600 mindre arbetstillfällen och för stålindustrin 5 000. En sådan nedskärning innebär stora svårigheter för många svenska kommuner och flyttning för många människor.

En hidragande orsak till de svenska strukturkriserna är en alltmer aggressivt protektionistisk handelspolitik inom det imperialistiska världssystemet. Kampen om avsättningsmarknader för Japan, USA och Västeuropa hårdnar. Kommunisterna föreslår en lösning i dessa krisdrabbade branscher genom planmässiga nationaliseringar samtidigt som den svenska utrikes-

handeln snabbt byggs ut med den krisfria marknaden i den socialistiska gemenskapens länder och med de alliansfria stater som slagit in på en socialistisk eller icke-kapitalistisk väg och kämpar för sitt nationella oberoende.

Kapitalexporten måste stoppas

Den minskade sysselsättningen inom svensk industri orsakas bl. a. av den snabbt ökande kapitalexporten. En allt större andel av investeringarna i svenska företag sker i de svenskägda företagen utomlands. Kapitalexporten är inte något specifikt för de svenska monopolen utan den är ett hetteknande drag för alla utvecklade kapitalistiska länder. De internationella kapitalrörelserna ökar snabbt för att monopolen skall maximera profiten.

Under perioden 1965 till 1970 minskade den svenska industrisysselsättningen med ca 18 000 anställda, medan sysselsättningen i svenskägda företag utomlands ökat med ca 35 000 anställda under samma period. Denna utveckling har också fortskridit under 1970-talet.

Med samma snabba takt har den svenska kapitalexporten ökat. I början av 1960-talet utgjorde den ca 150 milj. kr., 1975 uppgick den till 2,3 miljarder och 1976 till 3,5 miljarder kronor. Ett stopp för de svenska monopolföretagens kapitalexport är nödvändigt.

Den borgerliga regeringens ekonomiska politik är ett uttryck för högeroffensiven i det svenska samhället, och den riktar sig direkt mot den arbetande befolkningens köpkraft. Samtidigt visar de borgerligas ekonomiska politik en strävan att integrera den svenska ekonomin hårdare med de imperialistiska internationella sammanslutningarnas (OECD, EG, IDB, Nordiska Investeringsbanken etc.). Den borgerliga regeringen angriper inte den hotande arbetslösheten, utan monopolen har fått ökat utrymme att själva lösa de ekonomiska problemen utifrån sina intressen. Den borgerliga regeringen har med miljardbelopp utvecklat en generell gävo- och bidragspolitik till storföretagen. För innevarande och nästa budgetår förutses 14 miljarder kronor plus särskilt stöd till varvsindustrin.

Regeringens s. k. krisplan innebär på två punkter en ny fas i den svenska statsmonopolitiska kapitalismen. För det första innebär de åtgärder man gått in för en direkt sänkning i absoluta tal av den privata konsumtionen i Sverige genom devalvering och momshöjning, och för det andra står svensk arbetarklass nu vid randen av en regeringsstyrd s. k. inkomstpolitisk hellslösning vilken, om den kan drivas igenom, kommer att innebära en ny etapp i politiken genom att minska den fackliga rörelsens roll och självständighet och utveckla det inkomstpolitiska maskineriet till arbetarnas nackdel.

Devalvering – momshöjning

Devalveringen av den svenska kronan får flera effekter: dels att den svenska konsumtionsefterfrågan sjunker, dels att devalveringen med 6 % kom-

mer att öka monopolens profiter i motsvarande grad och dels givetvis att många miljarder kronor bildligt talat i ett enda svep har flyttats över från småsparare, försäkringsinnehavare och ATP-pensionärer till dem som äger fast egendom, i främsta rummet storfinansen. Att regeringen med devalveringen åsnyftar sänkta exportpriser och därav förhåttade exportandelar är endast skenargument. De svenska företagens internationella monopolprissättning berörs inte av devalveringsbeslutet. För detta krävs direkta pris-ingrepp från regeringens sida.

De svenska företagen säljer sina exportprodukter i utländsk valuta och ökar därmed sina vinster med 6 % vid överföring till svensk valuta. Den svenska regeringens tre månaders prisreglering berör inte prisökningarna på importvaror med anledning av devalveringen. Priset på importerade konsumentvaror väntas komma att stiga med 6 %, medan inflationen påverkas med 2 %. Lägg därtill verkningarna av den föreslagna höjningen av mervärdeskatten.

Den indirekta beskattningen har under den socialdemokratiska regerings-epoken utvecklats till att bli den viktigaste skatteintäkten för staten. Samtidigt har progressiviteten i skattesystemet som fördelningspolitisk ambition alltmera urholkats. I det totala skattetrycket spelar den statliga progressiva beskattningen samt bolagsbeskattningen en allt mindre roll. 1975 har en omfördelning av skattetrycket skett så att de indirekta skatterna (bl. a. momsens) svarar för 40 miljarder, den kommunala skatten för 35 miljarder, den statliga skatten för 30 miljarder och bolagsskatten för 4,2 miljarder kronor. Det har under de två senaste årtiondena dels skett en skatteöverföring från bolagen till löntagarna, dels skett en omfördelning bland skattebetalarna. Enligt en TCO-undersökning betalade bolagen efter andra världskriget ca 15 % av de totala skatterna, och 1970 har de sjunkit ner till 3 %.

Nu svarar den direkta skatten endast för 35 % av skattetrycket medan den icke-progressiva kommunala beskattningen och momsens utgör resten. Denna trend har nu kraftigt skärpts av den borgerliga högerregeringen. Det svenska skattesystemet får nu alltmer karaktären av ett fördelningspolitiskt instrument till förmån för höginkomsttagare och storkapitalet.

De borgerliga har nu genomfört både en "skattereform" inom den statliga beskattningen som gynnat höginkomsttagare och nu senast en momshöjning med 3 %. Momsens, som är en beskattning på konsumtionen, slår hårdast mot låginkomsttagare och riktar sig i allmänhet mot hela löntagarkollektivet. Momshöjningen den 1 juli är nu tänkt att öka skatteintäkterna med ca 4 miljarder kronor per år.

Arbetarpartiet kommunisterna motsätter sig en höjning av momsens. Vi vill snarast avskaffa mervärdeskatten därför att den är en odemokratisk klasskatt, som hårdast drabbar de sämst ställda grupperna i samhället. Ett nytt och mera demokratiskt system måste utarbetas.

För svensk arbetarklass gäller det att gå till samlad attack mot den borgerliga regeringen och de nya och förstärkta attackerna mot löntagarnas

standard. I förgrunden ställer kommunisterna följande:

1. *Kamp* för reallönshöjningar. Regeringens ekonomiska plan innebär reallönesänkning och måste därför bekämpas.

2. *Kamp* mot prishöjningar genom införandet av ett permanent pris- och hyresstopp. Förslag om ytterligare höjning av mervärdesskatten avvisas. På sikt slopas moms och ett demokratiskt skattesystem utarbetas, med målsättningen att beskatta produktionen i stället för konsumtionen.

3. *Kamp* mot arbetslösheten och för full sysselsättning. Samhället övertar alla privata affärsbanker och viktiga industribranscher samt går in för upp-rättandet av nya basindustrier. Monopolens växande kapitalexport, som hl. a. utgör ett hot mot sysselsättningen i Sverige, måste stoppas.

4. *Kamp* för ökad handel med den socialistiska gemenskapens (SEV) län-der och de progressiva alliansfria staterna. Sveriges allt starkare integrering med de imperialistiska internationella sammanslutningarna måste brytas. En ökad handel med socialistiska länder garanterar svenska arbetstillfällena och ger ökad stabilitet genom handel med krisfria marknader.

5. *Kamp* för en ny militärpolitik i stället för den nuvarande som lägger beslag på en orimligt stor del av svenska folkets skattepengar och fungerar som ett av inflationens mest pådrivande element.

En sådan politik skulle vara till gagn för det arbetande folket och måste därför pressas fram. Regeringens plan är att övervältra den kapitalistiska krisens verkningar på den arbetande befolkningen, vilket också klart fram-trätt som metod i de flesta kapitalistiska länderna.

Krisen och monopolens regering

Den kapitalistiska ekonomiska krisen i Sverige har under de tre första månaderna i år verkligen klarare än på länge visat motsättningarna inom det kapitalistiska systemet. Brist på planmässighet, utnyttjad produktionskapacitet, varsel och permitteringar trots att stora behov hos de breda folk-lagren långt ifrån är tillgodosedda.

Det är en makaber tingens ordning att Sverige, där den vetenskapliga-tekniska revolutionen nått längre än i de flesta utvecklade industriländer och där det existerar en produktionsapparat som skulle kunna tillförsäkra hela folket en ständigt högre levnadsstandard, nu – enligt regeringens recept – skall sänka standarden för det arbetande folket. En högre reallön är möjlig. Full sysselsättning kan garanteras, hl. a. genom en omedelbar övergång till 7 timmars arbetsdag.

Men den borgerliga regeringen går in för lösningar som gynnar mono-polkapitalet på det arbetande folkets bekostnad. Varvsutredningen och stäl-utredningen offentliggör material där man kommer att "rationalisera" bort tiotusentals arbetstillfällen i framtiden. Den borgerliga regeringens metod att lösa sysselsättningsläget är "selektiva" subventioner, som till sin karaktär alltmer framträtt som generella. Flera miljarder kronor pumpas in.

Slutsatsen blir att det arbetande folket får bekosta den borgerliga regeringens miljardbidrag till företagen genom höjd moms och andra former för beskattning. Samtidigt med sysselsättningskrisen visar den svenska valutastyrelsen att de svenska monopolföretagens utlandsinvesteringar ökar rekordartat. Vår ekonomiska handlingsfrihet blir alltmer beskuren och samordnad med OECD och EG. Under 1976 har kapitalexporten ökat med 51 % till ca 3,5 miljarder kronor. Mer än en halv miljard kronor satsas i Latinamerikas diktaturländer, vilket är en fördubbling på ett år. Med ett förmodat medlemskap i IDB kan denna kapitalexport accelerera ytterligare.

Arbetarpartiet kommunisterna säger bestämt nej till regeringens nya svältpaket. De svenska monopolerna har kraftigt ökat sina profiler. De nyligen presenterade boksluten för 1976 visar att många behållit samma aktieutdelning som tidigare eller t. o. m. höjt aktieägarnas arbetsfria inkomster. Nödvändiga inkomstförstärkningar till statskassan bör tas från de kapitalägande och inte från arbetarklassen.

Med hänvisning till det ovan anförda föreslås

1. att riksdagen avslår regeringens proposition 1976/77:144.
2. att riksdagen hos regeringen begär utredning och förslag till nytt demokratiskt skattesystem där momsen slopas och vars grundval är beskattning av produktionen i stället för konsumtionen,
3. att riksdagen uttalar sig för en förlängning av prisstoppet till att gälla under kommande avtalsperiod,
4. att riksdagen uttalar sig för generellt förbud för svenska företags investeringar utomlands.

Stockholm den 27 april 1977

ROLF HAGEL (-)

ALF LÖVENBORG (-)